

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, január 4.

Kibontakozás.

A nagy harcz, háboru, felfordulás, kardesattogás és rendőri assistencia mellett végbemenő pisztolylövések után következék tehát már valamiféle kibontakozás is. Annyi bizonyos, hogy ez így in infinitum nem tarthat, már csak azért sem, mert a magyar hazafiságra, mely most csak úgy szorongatja az adóhivatalok rácszatait — úgy mondják, hogy *Nagyváradon is*, — hogy eleget tegyen állampolgári kötelességének, nem lehet soká számíthatni. A hazafiság emlegetése beválik úgy márczius idusán, de nem január havában és pláne adófizetés céljából. Biz ebből a kormány még nem messzire tologatja az állam szekerét.

És ha végig tekintünk az ex-lex eddigi garázdálkodásán, keressük az okát, hogy miért történik mindez? Elővesszük a kormány jelentését, melyben beszámol az országgyűlés előtt azon intézkedésekről, melyeket szükségesnek tartott megtenni az ex-lex miatt.

»A kormánynak kötelessége volt, — úgymond a jelentés, — hogy az állami kormányzat zavartalan továbbviteléről saját alkotmányos felelősségére gondoskodjék; a kormány a törvényhozás utólagos jóváhagyásának reményében e részben megtette a szükséges adminisztratív intézkedéseket. Megkönnyíti a kormány felelősségét e tekintetben az a körülmény, hogy az országgyűlés együtt lévén, a kor-

mány által elrendelt intézkedések annak állandó ellenőrzése mellett történhetnek s az országgyűlésnek mindig módjában van a kormány intézkedései fölött bírálatot gyakorolni.«

Mindebből az következik, hogy a kormány számít a Tisza törvény aláíróra, hogy a kormány felelőtlenségét mind az eddigi, mind az »állami kormányzat zavartalan továbbvitelére érdekében« még ezután is teendő intézkedéseire nézve biztosítja.

A kormányzat makacssága tehát győzött s a klub élébe helyeztetett az alkotmánynak.

Hányan sietnek még védelmére a klubnak, mely az alkotmányt oly könnyedén gyűrte maga alá, — nem tudjuk; de lesz-e ezáltal kiegyezés, fog-e tisztulni már végre valahára a közélet, mely után való sóvárgás szinte általánossá kezd válni, lesz-e költségvetés, vagy enélkül fogjuk talán átlépni a következő újév küszöbét is, kap-e ezáltal a kormány törvényes felhatalmazást a kormányzat vitelére, helyre áll-e ennek folytán a parlamenti rend? Minderre egy tagadó szóval válaszolhatunk: Nem!

A kormány megkaphatja a bizalmak különféle fokait, csinálhat kedveszerint költségvetést, apellálhatnak a hazafiságra, vagy ha ez már kimerül, — az erőszakot is igénybe veheti, de ezzel szemben a technikai obstrukció felrobbantja a parlamentet.

És főképp nincs kiegyezés. A király is óhajtana a kibontakozást, melyben a

kiegyezés ügyének elintézése lenne első sorban biztosítva.

Első sorban, — és ez nagyon fontos kijelentés arra nézve, hogy mennyire nagy súlyt fektet a felség a gazdasági és pénzügyi kiegyezés megoldására, mely megszüntetné a két egyezkedő fél között már ides-tova három év óta húzódó surlódást.

Az ellenzék hajlandó is a kibontakozás megteremtésében közreműködni s míg egyrészt elfogadná a kormány nem titkolt követeléseit békepontokként, másrészt hozzáadja a saját békefeltételeit is, melyekből eleve is ki van zárva minden legkisebb önzés is.

Indemnitást, provizoriumot, budgettet, hárszabályok módosítását és kiegyezést óhajtja a kormány. És mik ezzel szemben az ellenzék békepontjai? A kuriai bíráskodás, a választási törvények revíziója, melyekbe a jelenlegi miniszterelnök is *majd* hogy belement már egykor.

És végre óhajtja még az ellenzék, hogy személyi változás is álljon be a kormányban.

A szükséges követelések mellett vannak tehát a méltányosak s ha a kormány még most is akadályokat támaszt a kibontakozás elé s nem siet megadni a jó alkalmat, akkor azt a gondolatot keltheti bennünk, hogy nem tud megválni végkép eddigi eszközeitől, nem tud megválni az évtizedes rendszertől — és akkor ne várjunk többé tőle semmit, hanem legyünk elkészülve *mindenre*.

Micskei István.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Rákóczy pinczéje.

Irtta: P. Jenő.

Sz. vármegyének van egy nevezetessége, a melyet a Rákóczy pinczéjének nevez a nép. Bejárata egy kis kápolnának majdnem tövében van, a várostól egy fél óra járásnyira. Erről a pinczéről annyi a mese, hogyha az ember azt mind leírná, egy nagyon szép kis kötet lenne belőle, de hogy az egészről mi igaz, azt még eddig nem lehetett kideríteni. Az azonban igaz, hogy úgy egy jó kilométerig el lehet benne menni rendes járással és felemelt fővel, de azontul mindég kisebb és kisebb lesz, úgy annyira, hogy már csak hason csuszva juthatunk tovább, egészen addig, míg végre egy nagy beomláshoz jutunk, addig el is lehetett jönni bár kinek, itt végeszakadt és tovább menni nem lehet. Hogy az alagut tovább folytatódik, azt lehet látni a mezőségen, de tovább kutatni lehetetlen.

* * *

Réges-régen, még a tatárjárás előtt két hatalmas főúr élt ezen a vidéken, halálos gyűlölettel elterve egymás iránt. Az egyik, a mely N.-Károly vidékén lakott, nagyobb birtokkal rendelkezett mint a másik, amely Erdőd felé lakott. Mindkettőnek szép és erős vára volt, amelyeket még őseiktől örökölték. Az Erdőd környékén lakó főurat Karmán grófnak,

Nagy-Károly vidékén lakót Aba grófnak nevezték (a monda szerint) Abának két fia volt, a nagyobbik Öcsöd, a kisebbik Árpád nevű volt. Karmán grófnak volt egy szép leánya a Lemma. Árpád egyszer vadászat közben egészen a Karmán gróf birtokán levő erdőskébe tévedt és amint itt vadászatott, egy gyönyörű leánykát pillant meg a bokor között, amint virágokat szedett. Árpád egy ideig bámulva nézte a leánykát, azután hozzálépett és megszólította. A leányka felnézett virágairól és meglátva az ifjút menekülni akart, de Árpád vissza tartotta őt. Azután mind jobban és jobban bátorodott a leányka és beszédbe is eredt az ifjával és elmondta neki, hogy ő a Karmán gróf leánya és megtudta Árpádtól, hogy ő pedig az Aba gróf fia és hogy ide nem messze lakik apja várában.

Igy beszélgettek egészen a nap lementig, midőn Lemma apja várába, Árpád pedig haza felé indult. Ezután minden nap eljött Árpád a kis erdőbe és találkozott Lemmával. A két ifju szív pedig, mint rendesen történni szokott, szerelemre gyuladt és megígérték egymásnak, hogy egymáséi lesznek.

Egy napon Lemma nem jött el az erdőbe, Árpád hiába várta. Másnap sem, harmadnap sem. Negyed nap egy kis pásztor fiúval találkozott Árpád, akit Lemma küldött hozzá és ettől megtudta, hogy apjának már nagyon feltűnt Lemma folytonos kimaradozása és tiltotta a sétálástól. Nagyon elszomorodott ezen Árpád és gondolkodott rajta, hogy tudjon Lemmával találkozni. Egy nap a véletlen segítségére jött. Apja várában egy elrejtett alagutat

talál és ezen elindulva a Karmán gróf várába jutott és éppen a vár egyik folyosójában találta meg a rejtett kijárást. Nagyon megörült ezen és elkezdett titokban kutatni, hogy juthatna Lemmához, midőn a folyosón lépteket hallott és gyorsan elrejtőzött. A léptek mind inkább közeledtek hozzá és midőn rejtékéből kipillantott, Lemmát látta meg, aki szobájába haladt. Árpád hirtelen ki lépett rejték helyéről és Lemma elébe toppant. Lemma előbb megijedt, azután örömmel borult Árpád vállára és kérdősködött tőle, hogy tudott ide jutni. Árpád felfedezte előtte titkát. Ezután így találkoztak Árpád és Lemma . . .

A tatár csorda betört Magyarországra és véges-végig pusztította a szép magyar földet. Egy éjjel csak azt látják Karmán gróf katonái, hogy minden oldalról pásztor tűz forma világosságok tűnnek fel és alszanak ki. Ezek a tárook jeladásai voltak. Másnap reggel csakugyan megtámadták a várat és vaddühvel vetették magukat a vár erős falaira. Karmán gróf látta, hogy a várnak előbb-utóbb el kell veszni. Ha pedig a vár elvész, elvesz ő is és leánya is, kik mindennek felett szeretett. Megpróbálta tehát az utolsót. Kihirdette, hogy aki megmenti a várat, azé lesz leánya keze és az ő halála után vagyona is. Nap-nap után hulltak el legjobb vitézei, akik a várkatonákkal kirohanásokat próbáltak meg és bár oroszlán módra küzdöttek, a tenger tétlenségéig mindig leölte őket. A tatárok közül rengeteg sokan hullottak el, de a halottak helyett jött kétszer annyi elő, a vár őrség pedig egyre fogyott . . .

Árpád megtudta Lemmától apja határoza-

Képviselőválasztás. Besztercebányáról távirják a »Bud. Tud.«-nak: Dr. Schmidt József államtitkár ma a besztercebányai kerület egyhangulag képviselőjévé választotta. A mandátumot a választók egy küldöttsége Budapesten adja át az államtitkárnak.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 4.

A Ház mai ülése is jegyzőkönyvvitával kezdődött. Perczel Béni olvasta fel a jegyzőkönyvet, mialatt lemorzsolta a lemorzsolandókat. Polónyi Géza sürgősen kereste Sághyt. Ebből mindjárt tudták, hogy ma Sághynak lesz feladata megkezdeni a jegyzőkönyvvitát.

A mikor Madarász elnök feltette a stereotyp kérdést, Sághy Gyula rögtön jelentkezett szólásra és hosszasan kifogásolta, hogy a jegyzőkönyvet úgy olvassák, hogy nem lehet hallani. Ezért csempésznek be annyi tévedést. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint mondja ki a Ház, hogy a jegyzőkönyvet úgy kell olvasni, hogy mindenki hallja.

Perczel Béni ebben személyes támadást látott és erőlesen tiltakozott ellene, a mi viszont Sághyt arra indította, hogy félreértett szavait igazítsa helyre.

Polónyi egy másik módosítást ajánl, azt nevezetesen, hogy vétessék be a jegyzőkönyvbe hogy az »Budapesten« vétetett fel.

Szentiványi Árpád jogtalanak találja, hogy Perczel Béni jegyző védekezésében utasításokat ad egyes képviselőknek; e miatt Perczel ismét érzékenykedik és Szentiványi újra kénytelen félreértett szavait helyreigazítani, sőt Horánszky is jönnek látja beleavatkozni a vitába.

Végre szóhoz jut az elnök. Kijelenti, hogy a beadott indítványok nem tartoznak a mai jegyzőkönyv hitelesítéséhez. A jegyzőkönyvet hitelesnek mondja ki.

A jobboldal viharosan helyeselt, de az ellenzék annál viharosabban tiltakozik. Ez már még sem járja, mondják és már zárt ülést kérszülnek kérni Madarász apó erőszakossága ellen. De mikor az elnök mégis elrendelte, úgy Sághy, mint Polónyi javaslatai felett a névszerinti szavazást, mégis megnyugodtak.

A mai ülésnek tudvalevőleg két szavazással kellett volna kezdődnie és kezdődött — egy harmadik és negyedikkel.

Madarász József korelnök megnyitván az ülést, felolvastatta a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Van észrevétel a jegyzőkönyvről.

Sághy Gyula: A jegyzőkönyv nem felel meg a valóságnak.

Demko Pál: Szépen bókól az elnöknek.

Sághy Gyula a következő indítványt nyújtja be: A ház a jegyzőkönyvet mindaddig nem hitelesíti, míg azt a jegyző urak úgy nem olvassák fel, hogy a Ház minden tagja meghallhassa. (Helyeslés balfelől)

Perczel Béni jegyző, mint hites jegyző tiltakozik az ellen, mintha nem elég hangosan olvasná a jegyzőkönyvet.

Sághy Gyula személyes kérdésben akar szólni. (Nagy zaj a jobboldalon, felkiáltások: Eláll!) Tiltakozik az ellen, mintha nem érdeklődnek mindig a jegyzőkönyv iránt.

Polónyi Géza: Miután a törvény azt mondja, hogy az országgyűlés mindig Budapesten tartassék, ennek a jegyzőkönyvben nyoma kell hogy legyen. Ezért azt indítványozza, hogy a jegyzőkönyv elé ez a kikezdés tétessék: »Felvételt Budapesten a képviselőház január harmadiki üléséről«. (Helyeslés a bal és szélsőbalon).

Szentiványi Árpád: Minden képviselő köteles az ellenőrzést gyakorolni, hogy a jegyzőkönyv a tényeknek megfelelő legyen. Kikéri magának, hogy akármelyik jegyző leszálljon a helyéről és utasításokat adjon az egyes képviselőknek. A házszabályok biztosítják nekünk azt a jogot, hogy a jegyzőkönyv hitelesítéséhez bárki hozzászólhat, s így akkor fogunk felszólalni, mikor nekünk tetszik. (Helyeslés balfelől).

Perczel Béni személyes kérdésben kijelenti, hogy nem mint jegyző, hanem mint képviselő szólalt fel.

Horánszky Nándor: Tévedés van Szentiványi és Perczel közt. Perczelnek mint jegyzőnek joga van ahhoz, hogy saját ténykedését megvédelmezze, de ahhoz már nincs joga, hogy utasításokat adjon egyes képviselőknek. (Helyeslés a balon).

Elnök: Miután senki sem kíván szólni, a vitát bezárom. Két indítványt adtak be a jegyzőkönyvhöz. Az egyiket Sághy, a másikat Polónyi. Ezek közül egyik sem tartozik szorosán a jegyzőkönyvhöz, s ezért a jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentem ki. (Nagy zaj és nyugtalanság a bal a szélsőbalon).

Polónyi: Az nem lehet! (Folyton tartó óriási zaj és felkiáltások: Ez nem járja!)

Rakovszky: Zárt ülést kérünk! (Folytonos óriási zaj és felkiáltások: Ez nem lehet! Zárt ülést! Erőszakoskodás!)

Elnök: Ugy a Sághy, mint a Polónyi indítványára névszerinti szavazást kértek (Folytonos nagy zaj a balon. Kiáltások jobbról: Elfogadjuk anélkül is! Nagy zaj balról: Nem fogadjuk el! Zárt ülést kérünk!) Mint elnöknek, mivel a névszerinti megkéretett, kötelességem

elrendelni a szavazást. (Helyeslés.) A kérdés az: elfogadja-e a Ház Sághy indítványát, igen-e vagy nem? A szavazás előtt az ülést 5 percre felfüggesztem. Ugy ennek, mint a második szavazásnak eredménye természetesen az lett, hogy a többség mindkét indítványt elvetette.

12 óra után Madarász József hozzáfogott a napirend előtti dolgokhoz. Különböző bejelentéseket tett. Szögyény képviselő haláláról is megemlékezett s ezután Psik Lajos előadó után Hodossy Imre állott föl.

Az elnök-választási vita.

Hodossy: E században harmadik eset, hogy Magyarországon az alkotmány félretételével kormányoznak. Az első volt 1820—25-ben, mikor a külföldi mozgalmak ürügye alatt nem hívták egybe az országgyűlést s a nélkül szedtek adót és ujonczot. A nemzet ellent állott s azt forradalomnak nevezték egy ideig, de nem sokáig. A király maga jelentette ki, hogy fáj szívének a dolog. A másik eset 1848—49-ben volt. A nemzet fegyverrel állt ellen, ezt is forradalomnak nevezték, pedig ez alkotmány védelme volt. S a király belátta, hogy a magyar alkotmány ellen nem lehet, nem szabad kormányozni. (Viharos tetszés balról.) Most harmadszor van alkotmány ellenes kormányzat. Az obstrukciót okolják. Az obstrukció magában véve elítélendő. (Ugy van! jobbról.) mert a házszabályok formáit arra használja, hogy törvényeket hozni ne lehessen. Hogy ez törvénytelen, azt elismeri. De kérde, hogy mire használták fel a tulajdonal a választási törvényt? (Zajos tetszés balról.)

A kormány arra használta fel a választásokat, hogy az ő akarata teljesüljön. Az ellenzék az obstrukcióra használja a házszabályokat, hogy a kormány akarata — szemben a nemzet akaratával — ne teljesüljön. De lett volna-e obstrukció, ha önök itt nyíltan felelték volna a felvetett kérdésekre.

Rakovszky: Deseőfy!

Bartha Miklós: Mit kaczag Bánffy? (Nagy zaj balfelől. Ki vele! Hazaáruló! Jobbról is heves kiáltások.)

Elnök: Balról és jobbról rendreutasítom a közbeszólókat.

Bartha Miklós: Megrontotta az országot!

Hodossy: Ha a baloldali panaszok nem lettek volna alaposak, melyeket még csak megse ezáfoltak, akkor nem lett volna obstrukció.

Wittmann: Ha egy kicsit szeretné hazáját, lemondana. (Bánffy Madarászhoz megy s beszélget vele.)

Rakovszky: Kérem ne utasítsa az elnököt! (Óriási ki vele! Ki vele! kiáltások. Bánffy leül a jegyzői székbe, de az ellenzék folytonos ki vele! kiáltással kiugratja onnan.)

Ivánka Oszkár: Legalább az elnöki székét kimélje! (Viharos rendre jobbról.)

Madarász csöndet kér.

tát és azt gondolta, hogy itt az idő, most ha megmenti Karmán grófot és Lemmát, el lesz feledve a régi gyűlölet és Lemma az övé lesz. Kiválasztotta tehát jobbágyai közül a legbátrabb, legerősebb fiukat és az alaguton Karmán gróf várába jött. Megparancsolá nekik, hogy senki el ne árulja honnan jöttek. Karmán gróf esodálkozva látta udvarán az idegen katonákat és lesietett a vár udvarra, hogy megtudja kilitöket. Itt a csapat vezére, egy leálczázott lovag, elébe állt és kijelenté neki, hogy felfogja szabadítani a várat. Karmán neki is megígérte, hogy leánya keze lesz a jutalom. És kérte, hogy vegye le álarczát, hogy ismerje meg arcát a hős lovagnak. De ezt Árpád megtagagta.

Sötét éjszaka van . . .

A kis csapat készülődik a harcra . . . Minden készen van . . . Most kinyitják a várkaput és a kis csapat ki megy azon és egyenesen rá csap a tatár táborra. Örült viadal keletkezik az álmokból felriadt tatárok és az elszántan küzdő kis csapat között. Árpád mindenütt elől van, ott ahol legnagyobb a veszedelem. Emberei mellette küzdenek. A tatárok minden felől futnak össze egy csapat köré. Árpád arrafelé rohan csapatjával, midőn feltűnik előtte bátyja arcza . . . Árpád előtt minden világos lett. Atyja biztatására jöttek tehát ide a tatárok és Aba gróf saját fiát vezérő-

kül csakhogy Karmán grófot elpusztítsa. Beesületes szíve fellázadt ilyen nagy gonoszság láttára és a dühtől elvakultan bátyjára rohan. Ez pedig látta hogy a csapat vezér felé jön, ki vonja kardját és hagyja hogy közel jöjjön. Mint a sas csap reá Árpád. Ez fejefelé emeli kardját, hogy a csapást felfogja és visszaadja, de a düh fokozta erő, amivel Árpád rácsapott, kiütötte kezéből a kardot, a másik csapás pedig fejét hasítá be úgy hogy Öcsöd összerogyott.

Árpád midőn látta, hogy bátyja összerogyott, leugrott lováról és hozzá ment. Levette arcáról az álcát és megmutatta magát Öcsödnek. Öcsöd utolsó pillantása rá esett Árpád arcára és midőn megismerte öcscsét, a düh hördülésével felakart ugrani, hogy utolsó erejét összeszedve reá csapjon, egy nyíl suhant a levegőben, egy halk kiáltás hallatszott »Lemmá!« és Árpád szíven találva rogyott össze bátyja teste mellé. A kis csapatból senki sem jött vissza a várba. Mind leölték a tatárok. Öcsöd és Árpád pedig ott feküdtek egymás mellett halva . . .

A tatárok pedig több ostrom után végre bevették a várat. Karmán gróf midőn látta a vég veszedelmet elrejtette kincseit és előbb leányát, azután magát ölte meg és így menekült meg a tatárorszóra, kezeik özül. Vele kihalt a hajdani ős család, várat pedig a tatárok szét

rombolták, hogy rá akadjanak az elrejtett kincsekre, míg aztán a pinczének egy zugában megtalálták a kincseket rejtő gödröt, a föld friss felhányásáról . . .

Aba gróf örülhetett, elérte célját. El is jött a tatár táborba, hogy lássa ellenségeinek végpusztulását és amidőn az elesettek hullái közt tovább siet a vár felé, egy holtestben megbotlik. Nagyon káromkodott és meggrázt a holtestet, úgy, hogy arczal fölfelé fordult, de ebben a pillanatban elhalt az ajkain a szó — megösmerte fiát Árpádot és a mellette fekvő Öcsödöt. Aba gróf csak nézett, hol Árpádra, hol Öcsödre és különös fény kezdett szemeiben megjelenni. Nézte a két hullát, míg egyszer aztán vadul föl kacagott, elszaladt az erdőbe, csak szaladt tovább-tovább, a ruháját letépték a bozótok; ő nem törődött vele, csak futott tovább, amíg összerogyott. Midőn egy kicsit kipihent, megint szaladt tovább, üldözték fiainak szellemei. Ezután még gyakran látták Abát, amint az erdőben futkosott, a pór keresztet vetett magára, midőn látta és mormogta magában: »A szegény örült gróf. Az Isten legyen irgalmas, kegyelmes szegény bűnös lelkének«.

Ez a titokzatos alagut története, melyet a szerelem lelt meg s kárhózatba jutott általa.

Hodossy tovább beszél. Balról ideges kiáltások: Bánffy Pulszkyval diskurál. Ne kaszálózzanak.

Rakovszky: Talán Olszkyról tárgyal Pulszky?

Önkénytelen sem szabad adót fizetni.

Hodossy: Konstatálja s felolvassa a törvényt, hogy még önkénytelen adót sem lehet szedni az országgyűlés felhatalmazása nélkül. (Taps balról.)

Rakovszky: A „Nemzet” főszerkesztője mégis fizet! (Zaj balról.)

Hodossy: Önök az én gyöngye hangomat tulkiálthatják, de a törvény szavát nem fogják tulkiabálhatni. (Taps a balon.)

Rakovszky: A Schlesingerek sietnek az adóval. (Polyák Béla közbeszól.)

Rakovszky: Polyák ur, hogy állnak a waggongyári akciák?

Hodossy: Felolvassa az 1504. I. t.-cikket, melyben meg van írva, hogy őseink hogyan gondolkodtak az önkéntes adófizetésről. *Aki önkéntesen fizet adót, az becsületvesztettnek tekintetik.* (Nagy tetszés a balon.)

Hodossy ezután zajos tapsban fejtegeti, hogy Bánffy jobban szereti a miniszteri székét, mint az alkotmányt.

Hock: Át kell huzni azt a székét, ha más miniszter ül bele.

Hodossy: 1849-ben idegenek hirdették, hogy lehet alkotmányellenesen kormányozni. De ma magyar emberek teszik ezt. Egyetlen ember, aki ellene van a kormányban, az is horvát! (Éljen Josipovich! balról.) Ezt akarta elmondani.

A helyzet.

A haladó kibontakozásra vonatkozólag az ellenzéki pártok és a kormány között, melynek érdemével *mai vezércsükkünkben* foglalkozunk, a következőket adjuk:

Mit mondott a király?

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)

A király komoly aggodalmait fejezte ki a miniszterelnöknek az audencián az iránt, hogy az adóbehajtás megszüntetésével az államjövödelmek forrásai elapadnak és az ország háztartása szükségletet fog szenvedni. Intim körökből kapott információk szerint a király ennek a helyzetnek rendkívül komoly voltát a legnagyobb mértékben átlátja és átérzi. A miniszterelnök előterjesztésére a jelzett kulforrásunk szerint a király azt jegyezte meg, hogy önkéntes teljesítéssel még sohasem lehetett országos háztartást vezetni. Akik kötelesség nélkül, önként fizetnek adót, azok hazafias felbuzdulásból eleintén megteszik, de hova tovább ezek is beszüntetik az adófizetést és akkor honnan fedezik a közkiadásokat! De amikor a pénzügyminiszter belátja, hogy alkotmányos felhatalmazás nélkül adót behajtania nem szabad, politikai analogia gyanánt más következtetést ebből a honvédelmi miniszternek sem lehet levonnia, mint azt, hogy az ujjonozást nem szabad végrehajtani, ami szintén óriási veszedelmet jelent. A király állítólag kijelentette, hogy *ez a helyzet tarthatatlan.* Az az oka a nagy lehangoltságnak és elkedvetlenedésnek, amely a kormánypárt táborában mutatkozik és amely az ellenzék harci kedvét, támadó erejét és ellenállási képességét csak fokozza.

Béketárgyalások.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)

Ma végre megtörténtek a tényleges lépések még pedig a kormánypárt legérdekeltőbb elemei részéről az ellenzékkel, hogy a béke valamiképp létrehozassék.

Hogy az ellenzék lássa, hogy mennyire komolyan veszik e törekvést a szabadelvű pártban, azért **Kubinyi Géza** képviselő előterjesztette a szabadelvű párt békepontjait, melyet 27 szabadelvű párti képviselő irt alá, mind a Tiszák leghebbebb emberei.

Kubinyi Géza ezen békepontokkal mindenek előtt a *nemzetipártot* kereste fel, itt **Szentiványi Árpádot**, a párt alelnökét és **Szilágyi Dezsőt**, ki ugy a választóihoz intézett levelében, mint pozsonyi beszámolójában legelőször hirdette a kibontakozást.

A két pártban meglehetősen vegyes érzelmekkel fogadták e pontokat, melynek okaira **Szilágyi Dezső** rá is mutatott.

Szentiványi Árpád azt felelte a felszólításra, hogy a békepontokért ő nem vállalhat az ellenzékért felelősséget, mert a béke ügye az összes parlamenti ellenzék közös ügye, aminthogy az akciózt is közösen intézték a kormány és pártja ellen. A békepontok bírálatába különben nem is bocsátkozik.

Szilágyi Dezső hivatkozott pozsonyi beszámolójára, melyben eléggé hangoztatta a kibontakozás szükségességét és pontonként felsorolta a teendőket. Ha illetékes felszólítást kap rá, be is váltja azt, amit beszámolójában választóinak ígért, hogy t. i. közre fog működni tehetsége szerint a béke megteremtésében.

A békepontokra is van véleménye. Amennyire az ellenzék törekvéseit ismeri, azt látja, hogy a szabadelvűpárt néhány tagja által proponált békefeltételek között olyanok is vannak, melyekre az ellenzéki pártok nem fognak ráállani. Ilyen pontok csoportosítása is a többek között.

Bánffynak nem szavaz meg az ellenzék indemnity-t, provizoriumot, budget s ugyanakkor más vállaljon felelősséget a vámszövetség meg nem akadályozásáért is.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)

A politikai helyzet legnagyobb szenzációja most az a hír, mely ma szájról-szájra járt a képviselők közt pártkülönbség nélkül, hogy t. i. **Bánffy Dezső** br. **visszavonulni készül.**

Ezen kijelentésre pedig az ellenzékkel való alkudozások sikertelensége vezette. Az ellenzék kész ugyanis mindent elvállalni, de csak az esetre, ha Bánffy br. nem ül a miniszterelnöki székben. A miniszterelnök személyén akadt tehát meg minden kísérlet a békére. A miniszterelnök tehát nem várja most már, nem válogat az alkalmas pillanatokban, melyek által visszavonulását fedezhetné, hanem egyszerűen lemond.

A folyosón jelentette miniszterelnök ezen szándékát, midőn hívei előadták előtte, hogy az alkudozások sikertelenek, miközben azt is kijelentették, hogy legfőbb akadályul szolgál a miniszterelnök személye.

Bánffy br. erre rövidesen kijelentette, hogy *ő nem akar akadály lenni s azért, ha tisztességesen visszavonulhat, ő lemond.*

TAJÉKOZTATÓ.

Január 5. Nagyváradi város közig. bizotts. ülése.
Január 6. Az „Erzsébet bölcsőde egyesület” közgyűlése d. e. 11 órakor Teleki-u. helyiségében.
Február 29. A kath. kör évi közgyűlése d. u. 4 órakor.

Előfizetési felhívás.

Ez új évben pályafutásának **ötödik** esztendejébe lépett a „**Tiszántúl**”.

Nem nagy idő, de annyit mindenestre jelent, hogy lapunk ez idő alatt meggyökerezett, megizmosodott, a közönség támogatása szavának súlyt, tekintélyt szerzett s nem csekély befolyást a társadalom minden rétegében.

Es ezt főleg független, pártoktól, érdekköröktől és klikkektől nem befolyásolt politikájának és annak a magatartásának köszönheti lapunk, hogy személyeskedést nem úzva, szenzációt nem hajhászva, senkit nem sértve iparkodik szolgálni minden téren az ország, a város igazi javát s előmozdítani a társadalom s a polgárság igazi érdekeit.

Ez lesz vezérelvünk a jövőben is. A politikai kérdésekben függetlenül mondjuk ki őszinte véleményünket, melynek iránya a magyar haza boldogulása és szent hitünk igazainak védelme szab.

A társadalmi béke megóvására törekedni mindenkor egyik legnemesebb feladatunk lesz.

Városi ügyekben a város és a polgárok javainak előmozdítására szenteljük munkálkodásunkat.

Közgazdasági ügyekben az agrár-irány híveinek valljuk magunkat. A kisgazdák, iparosok és munkások jogaiért, érdekeiért készségesen szállunk sikra.

Fővárosi tudósításunk úgy van szervezve, hogy bármely vidéki lappal bátran kiállja a versenyt. Országgyűlési rovatunk bő és tárgyilagos.

Szépirodalmi rovatunkban kiváló gondot fordítunk arra, hogy a jóízű és erkölcsű ápolója legyen.

Ajándékokat nem ígérhetünk előfizetőinknek, de ígérünk jó, tartalmas lapot.

Mutatványszámokat kész-

ségesen küldünk előfizetni akaró olvasóinknak.

Lapunk egyik legolcsóbb vidéki politikai napilap.

Az előfizetési árak a következők:

Helyben kiadónév.-ből átvéve:	Helyben házhoz hordva:
Egy évre 8 forint.	Egy évre 10 forint.
Negyed évre 2 forint.	Negyed évre 2 frt 50.

Vidékre:

Egy évre 12 forint. | Negyed évre 3 forint.

A „TISZANTUL” szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

* **A gör. kath. karácsony.** A gör. sz. katolikus egyház pénteken és szombaton tartja karácsonyi ünnepeit, mely alkalommal a helybeli székesegyházban nagy ünnepi mise lesz.

* **A hadapród-iskola területe.** Kellőleg tudjuk méltányolni a honvéd-hadapród iskolának nagy fontosságát és nagy jelentőségét Nagyvárad városára, ez ám nem tart vissza bennünket attól, hogy kifejezzük, miszerint Nagyvárad város hatósága nagy elragadtatásában mindent ígért s most ebből az áldozatkészségből összeütközés keletkezett. Az iskola céljaira Nagyvárad városa 26 hold földterületet adott s erre nézve a szerződés még nincs aláírva, dacára, hogy már másodszer lett a városhoz átterjesztve. A városi tanács tegnap ismét foglalkozott ezzel a kérdéssel s kimondta, hogy a szerződést jelen alakjában most sem írhatja a város alá és pedig több okból. Így a fürdő és más vizek levezetésére vonatkozó rész nem a megállapodáshoz képest van a szerződésben szövegezve. A katonaság teljesen önhatalmulag akar a vízvezetékekkel rendelkezni a hadapród iskolában, s a parancsnok engedélyezése nélkül senkisémet léphet be a vízvezeték megvizsgálása végett. A város ezt nem hajlandó elfogadni, mert csak ingyen vizet ajánlott meg, s a szabályrendelet alól nem lehet kivételt tenni. Az átírási bélyeg és illetéket sem hajlandó a város fizetni, legfeljebb a terület a város nevének marad, ami ugy sem tesz semmi nagy különbséget. Érdekes még, hogy a katonaság a zöldkerti temetőre nézre telekkönyvi feljegyzést kíván, hogy abba nem fognak temetni. A város ennek a kívánságnak megéppenséggel nem felelhet meg, mert a *temető nem a város tulajdona* és így annak tulajdon jogára semmiféle irányban befolyással nem lehet. Nagyvárad városa csupán annyit biztosított, hogy ez a terület temetőnek nem fog használtatni. — Ezek nagyjából a tanács határozatai, amelyek alapján a szerződés aláírását megtagadták. — Higgadt megfontolással ezeknek a huzavonáknak könnyen elejét lehetett volna venni.

* **Az »Erzsébet-»-liget» terve.** Az országos mozgalom, hogy b. e. Erzsébet királyné emlékére fákat ültessenek s ligeteket névezzenek el, Nagyváradon is visszhangra talált. A Városi ligetet szándékoznak Erzsébet-ligetnek elkeresztelni s *Hadady* Dániel országos kertrendező már készített is egy tervezetet, amely szerint átalakítható lenne a liget. A városi tanács *Hadady* tervezetét tanulmányozás és véleményezés végett a városi főmérnöknek adta ki.

* **Ujabb költözés a városházán.** A városház építésének szüksége mindjobban előtérbe lép, mert végre is az egyes ügyosztályokat nem lehet a végtelenségig szétszórni. Pár nap múlva

ismét költözködés lesz az ócska városházán. Most a főügyész hivatalát és a mérnöki hivatalt továbbítják más helyiségbe és pedig az Apolló-épület déli részében lesz ez a két hivatal elhelyezve. Nemsokára az egész várost be kell futni a közönségnek, ha valami ügyét-baját elakarja végezni a városi közigazgatásnál.

* **Beiratások a bábaképezdébe.** Figyelmeztetnek mindazok, kik a nagyvárad m. kir. bábaképezdén az 1899 évi nyári tanfolyamra magukat állami segély mellett felvétetni óhajtják, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszteriumhoz címzett keresztlevél, esketési, erkölcsi, illetőségi és szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványukat 1899 január hó 20-ig alulírt igazgatóságához küldjék be. Kelt Nagyváradon, 1899 január 3-án. A nagyvárad m. kir. bábaképezde igazgatósága.

* **Széles-utca rendezése.** Az óvodák építésének ügye felszínre vetette Széles-utca rendezésének kérdését is. A polgármester ugyanis azt véli, hogy Széles-utca nagy közterét akként lehetne legcélszerűbben átalakítani, ha az egészet parkirozzák s a térre egy óvodát építenek. Ugy látszik komolyan keresztül óhajtják vinni ezt a tervet, mert a városi tanács sem idegenkedik az eszme keresztülvitelétől s a már elkészített terveket kiadták a szépészeti és közlekedési szakbizottságnak.

* **A modern areopag.** Az areopag volt a görögök legfőbb törvényszéke, melynek tagjai magas homloku, nagy tapasztalatu vénnek voltak, kik már rendelkeztek elég életfilozófiával az életet a maga valóságában, menten minden külbefolyástól ítélni meg. De még így is éjjel tartotta üléseit, hogy a vádlott szánalmas tekintete meg ne zavarja hideg ítélőképességét. New-York város törvényszéke gyakorolja most ezt az areopag stíliú ítélkezést, még pedig egy olyan eset fölött, mely ugyan nálunk is gyakori, de Newyork városában mégis amerikai arányokban történt meg. Egy ügynök ugyanis engedett a pezsgő erejének s mire felébredt tömött pénzeserszénye hiányzott. Az ügyészség most vádat emelt a mulató személyzete, különösen pedig Moorené asszony ellen, kire nézve a vádindítvány még a következőket mondja:

»Nehogy pedig Moorené asszony csodaszép szemei megvesztegető hatást gyakoroljanak az esküdtekre, valamint a bíráltra, a tárgyalás folyamán tilos a törvényszék felé fordulnia, vagy pedig oda néznie.«

* **Véres kardpárbaj.** Véres kardpárbaj folyt le tegnap délután br. *Chappon* Samu vívótermében. *Argyelean* törvényszéki hitestolmács és *Bolcas* Luezián joghallgató között. A párbaj oka régebbi keletű. *Argyelean* már régebben megsértette *Bolcas* s mikor ezen sértésért *Argyelean* elégtételt kért, *Bolcas* ezt megtagadta. Erre egy este — mintegy két hete — *Argyelean* a Bazar-szorosban megkorbácsolta *Bolcas*at, aki akkor az ügyet a törvényes utra akarta terelni, azonban a vége mégis párbaj lett, amely tegnap ment végbe. A párbajban *Bolcas* sebesült meg, a fején és arczán kapott súlyos sérülést, míg *Argyelean* a párbajból teljesen sértetlenül került ki.

* **Adományok az első munkás betegsegélyező egyletnek.** A »Nagyvárad első általános munkás betegsegélyező egylet« alaptökéjének gyarapítására a következő adományok folytak be; és pedig főmagassága *Schlauch* Lőrincz bibornok püspök ur 100 frtot, méltóságos *Winkler* József ur 10 frtot, nagys. *Winterhalter* Antal ur 5 frtot, nagys. *Andrási* János ur 5 frtot, nagys. *Schiefner* ur 3 frtot, *B. V.* 2 frtot, nagys. *Széchenyi* Jenő ur 1 frtot, özv. *Ember* Emanuelné urnő 2 frt. Fogadják e kegyes jötevők és adakozók ez uton is adományaikért szívből jövő köszönetünket, a választmány nevében *Muntyán János*, egyleti elnöke.

* **A szultán öröksége.** Nemrégiben meghalt Konstantinápolyban a főeunuch s most jön a hír, hogy *Abdul Hamid* szultán e néven a második,

csekély *egy milliót* örökölte hű szolgálja után. A szultán szerencsés ember, a török örökösödési törvény pedig a mellett, hogy szépen hangzik, érdekes mű. Ugyanis e törvény értelmében *minden eunuchnak a szultán az örököse*. A mi európa jogérzetünk kissé csóválja a fejét ennek hallatára, de ez már így van, komolyan. Az eunuch él, szolgál, keres, lop, sikkaszt, zsarol, s mindezt a tisztaság erkölcsét a Nagyur javára végzi, a kire majd egykoron örökölni hagyja vagyonát. Az eunuch nem gyűjthet pénzt a gyermekei számára, mert tudvalevőleg a törvény szerint tilos neki megházasodnia. Az eunuch nem ihatja el a pénzét (lásd: Mohamed), az eunuch nem tarthat szeretőket. Az eunuchnak — lám — egyetlen célja a Nagyur zsebe. A Nagyur zsebének pedig főcsapja az, a melyen át a hárem háztartásába folyik a pénz. A háremet eunuchok őrzik az odaliszkokat eunuchok zsarolják, s így ez a pénz örökös körforgásban jár. A szultán pénzt ad az odaliszknak, az eunuch kizsaratja tőle, a szultán pedig örökre kapja. Így mulat a szultán ingyen.

* **Az öngyilkos ifju temetése.** Az oly szerencsétlen véget ért *Markovits* György kereskedő segéd hülttetemeit tegnap nagy közönség részvétel mellett helyezték tegnap délután nyugalomra a közkörház halottas házából. A gyászszertartást *Dencs* János tb. kanonok végezte, a mely után a gyászmenet kivonult az olasz-i nagytemetőbe. A koporsót sok koszoru borította.

* **Óriási vihar.** Hó és erős hideg helyett olyan abnormis idő köszöntött be tegnapelőtt, mintha november elején lennénk. Majdnem egész nap esett az eső, míg tegnap hajnalról valóságos vihar dúl. A fák, épületek, recsegye állanak ellent a rohanó viharoknak s kedveznek az üvegeseknek, annyi ablak hullt alá csörömpölve. A ki csak tehette, menekült fedél alá, a meleg szobába a metsző északi szél elől. A nagy viharban a vonatok közlekedése is sok bajjal történt, s minden vonat több, kevesebb késéssel érkezett meg.

* **MelegvacSORA a katonáknak.** Bécsben állítólag már napok óta meleg vacsorát kapnak a katonák. Hihetetlenül hangzik a hír, mert még csak egy-két éve, hogy felmerült ez a terv a katonai vezető körökben, már pedig a hadseregben az efajta ujtás, amely az emberanyag sorsának a javítására s nem valami újabb öldöklő szerszám beszerzésére való, sok-sok évnek az eredménye szokott lenni. Egy bécsi könnyomatolap jó forrásból szerezte ezt az értesülést. Al egénység felváltva feketekávé, kenyert, vagy meleg levest kap, kétszer hetenkint konzerv, illetőleg tészta jár ki a katonáknak.

* **Elgázolt gyermek.** Tegnap számunkban már megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, amely tegnapelőtt a Kálvária-utcán történt, ahol a Berger borkereskedőnek a kocsija elgázolt egy kis gyermeket. Az elgázolt gyermek *Balázsovits* postaszolgának négy éves fia, aki az elgázolás következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához kevés remény van. Az ügyet a rendőrség tegnap áttette az ügyészséghez.

* **Békésen elintézett lovagias ügy.** A multhéten tárgyalta *Klein* Géza elleni szenzációs bünperből kifolyólag érdekes lovagias ügy fejlődött ki, amelynek eredményét igen sokan várták érdeklődéssel. A párbeszéd során ugyanis dr. V. Zs. ügyvéd az egyik ténytanúról B. D.-ről igen sértően nyilatkozott, aminek következtében B. D. provokáltatta V. Zs.-t A segédek hosszas tanácskozás után végre tegnap az ügyet békésen elintézték, amennyiben V. Zs. kijelentette, hogy B. D. személyét sérteni nem akarta, hanem a mondottakat csak ügyfele érdekében mondotta.

* **A játék vége.** *Zsákó* János, 9 éves fiúcska, tegnap reggel szüleinek, Budapestten Bálint-u. 5 szám alatti lakásán azzal mulatott, hogy a favágók által feldarabolt fát a pincze ablakon át a pinczébe hajigálta. A favágók többször figyelmeztették a kis fiút, hogy menjen tovább, mert egy repülő fadarab kárt talál okozni benne.

A pajkos fiúcska azonban nem hallgatott a szóra s tovább lábatlankodott. Egyszerre velőtrázó sikoltás hangzott fel, s a következő pillanatban a kis fiu vértől borítva eszméletlenül rogyott össze. Egy fadarab úgy vágta fejbe, hogy orrsontja eltört, s fején is súlyos sérülést okozott. A kivonult mentők egy és fél órai fáradságos munka után tudták csak a vérzést elállítani. A kis fiu állapota, — tekintet el a nagy vérvesztésre — igen aggasztó. Szüleinek lakásán ápolják.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör választmányi ülése.

Tegnap tartotta az új évben első gyűlését a helybeli kath. kör választmánya. Jelen voltak: Palotay László elnök, Dencs János és Dús László alelnökök, Fetser Antal kanonok, Gálbory Sámuel, Gyalokay János, Géczy Lajos, Dr. Karácsonyi János, Tóth Márton, Bereczky Géza, Dr. Vucskics Gyula, Csobánczy Lajos, Stark Gyula, Karger Sándor, Balázsovich Rezső, Grám Szilveszter, Kelemen Kálmán vál. tagok.

Palotay László elnök üdvözlö a tagokat az új évben s a jegyzőkönyv vezetésére Tóth Márton ügyészt kéri fel. Jelenti azután, hogy az új év alkalmával a választmány küldöttségét Schlauch bibornok elé vezette s tolmácsolta a kör tagjainak jó kívánságait. A bibornok kegyesen fogadta a kör tisztelgését, s biztosította további jóindulatáról és támogatásáról. A választmány örömmel fogadta az elnök jelentését.

Bereczky Géza pénztárnok jelentést tett a pénztár állapotáról. Majd hálás köszönettel vette a választmány tudomásul Palotay László kanonok újabb 200 frtnyi adományát.

Dus László előterjesztést tesz az évi közgyűlés megtartására. A választmány elhatározta, hogy a közgyűlést január hó 29-én d. u. 4 órakor a kör helyiségében tartja meg. Ezt megelőzőleg jan. 25-én a választmány is tart ülést a közgyűlés tárgyainak előkészítésére. Az évi számadás felülvizsgálására Gálbory Sámuel és Kugler Albert tagokat, az évi jelentés elkészítésére pedig a titkárt kéri fel.

A vigalmi bizottság elnöke jelenti, hogy a kör bálját február 1-én óhajtják megtartani, mit a választmány helyeslőleg vett tudomásul s felhatalmazta a rendező bizottságot a szükséges teendőkre.

Dr. Vucskics Gyula a váradai kath. legényegylet alapító- és pártoló tagsági gyűjtő-ívét terjeszti a választmány elé s kéri, hogy minél számosabban legyenek alapító vagy pártoló tagjai e nemes hivatásu egyesületnek. — A gyűjtőív a könyvtárnoknál lesz letéve.

Dus László bejelenti, hogy Fetser Antal kanonok 100 frttal a kath. kör alapító tagja lett. Végül új rendes tagokul felvétettek: Velkey Pál ny. királyi tanfelügyelő és Némethy Ferencz ügyvédjelölt.

Az orvos-egylet szakülése.

A »Biharmegyei orvos-, gyógyszerész- és természetudományi egyesület« január 4-én tartotta szakülését, dr. Konrád Márk, kir. tan. igazgató-tanárnok elnöke alatt. Az ülésen résztvettek: Baróthy Akos, Berkovits Miklós, Grósz Menyhért, Schiff Ernő, Gerő Sándor, Bartha János, Döry Ferencz, Hermann József, Kornstein Lajos, Kutiák Ágoston, Mayer László, Lőtte Lajos, Nemes Áron, Fenyő Ármán, Weisz Márton, Popovits Miklós, Konrád Béla, Waldmann Béla tudorok, továbbá Nyiri György és Winkler Lajos.

A tanácskozás megnyitása előtt Berkovits M. titkár az új év alkalmával személyesen üdvözölte az Egyesület nagyérdemű elnökét: Dr. Konrád Márkot, kinek úgy kiváló egyéni, mint orvosi tulajdonait az Egyesület összes tagjai nagyrabecsülnék. Üdvözlésében kijelentette, hogy

biztos reménnyel tekintenek az Egyesület további sikeres működése elé, melyet eddig is az elnök önzetlensége, tapintatos vezetése lankadatlan működése és collegiállitása folytán általános elismerés kísért.

Az elnök őszintén megköszönte az üdvözlést, s ezt viszonzva azon meggyőződését fejezte ki, hogy az orvos-egyesület tagjait továbbra is az egyetértés, a komoly munkásság, és a magasztos hivatásuk iránti igaz lelkesedés fogja vezetni. Mindkét beszédet élénk éljenzéssel fogadták a szakülés tagjai.

Titkár azon jelentését, hogy az egyesület tagjai közé újabban: Szunyogh Péter, Biharvármegye alispánja, dr. Bulovszky József polgármester és Markovits Antal földbirtokos beiratkoztak: a szakülés őszinte örömmel vette tudomásul, mert ez nyilvánvaló jele azon elismerésnek, melyet az egyesület működésével széles körben kivívott. Tudomásul vették továbbá dr. Horváth József lemondását a tagságról, valamint Popovits György megyei főorvosnak, az egyesület átiratára vonatkozó hallgatását, mely ezelőtt egy hónappal kifejezett kilépést erősíti meg.

Egyhangú határozattal mondotta ki továbbá a szakülés Berkovits titkár indítványára, hogy dr. Hoványi Ferencz Nagyvárad város (sajnos! betegeskedő) főorvosát orvosi működésének 25-ik évfordulója alkalmából január 15-én átiratilag üdvözlö és érdemeit jegyzőkönyvébe iktatja.

A szakülés sajnálattal mondott le a köztisztelőtlen álló főorvos méltó ünneptetéséről tekintettel beteg állapotára.

Dr. Gerő Sándor a váltóláz (Malaria) plasmodiumokról, azoknak keletkezéséről, fertőzőképességéről tartott tanulságos előadást, bemutatta egyúttal preparatumokat is. Hozzászóltak igen érdekesen dr. Konrád Béla, dr. Bartha János, dr. Grósz Menyhért és dr. Weisz Márton. A szakülés dr. Gerőnek köszönetet mondott előadásáért, melyet közelebb kimerítőbb értekezésben ígért folytatni.

Dr. Baróthy Ákos főorvos-helyettes ismertette a múlt év december havi közegészségügy állapotát, mely sok tekintetben megnyugtató, mert elég kedvező adatokat foglal magában. Ezzel a szakülés véget ért. Este az egyesület számos tagja a »Zöldfa« egyik termében barátságos újévi vacsorára gyűltek össze s néhány órát kellemes hangulatban együtt töltöttek. Talpraesett pohárköszöntők természetesen nem hiányoztak.

IRODALOM.

— **Előfizetési felhívás.** Négy év után ismét új költeménykötettel lépek a magyar olvasó közönség elé. A kötet *«Északi Fény»* czim alatt, körülbelül 15 ivnyi tartalommal, nyolczadrét alakban, az 1899-ik év elején fog a sajtó alá kikerülni. Saját költeményeim kívül számos műfordítást fog tartalmazni a klasszikus orosz költőkből, mint pl. Derzsávin, Lomonosov, Zsukovszkij, Puskin, Koleczov, Lermontov, Vjazemszkij herceg, Venetinov s más legjelesebb oroszországi költőkből. Ezért adtam a sajtó alá rendezett kötetnek az *«Északi Fény»* czimet. Előbbi kötetemet a *«Liliomok»* Firczák püspök és Kemenes Ferencz veszprémi nagyprépost ó méltóságai pénzbeli segítségével adtam ki s a kötetet a sajtó eléggé kedvezően fogadta, sőt a keresztény irányu sajtó magasztalta is. Rákosi Viktor, a Budapesti Hirlapban azt írta egyik versemről, hogy az a Berzsenyi verseinek hatalmas modorával bír. A rengeteg orosz birodalom lángszellemeinek munkáit bizonyra elég érdekeseknek tartja a mi olvasó közönségünk is arra, hogy azokai magyar fordításban elolvassa. Eredeti verseim humoros iránya pedig bizonyára tetszéssel fog találkozni az olvasóközönség széles tömegeinél. Esedezem, hogy mindazok, kik előfizetési felhívásaimat veszik: méltóztassanak előfizetési pénzeket gyűjteni részemre s azokat legkésőbb 1899. január 15-ig czimemre kegyesen megküldeni. A kötet ára füzve 2 korona, diszkötésben pedig négy korona lesz. Az előfizetések és megrendelések szerző czimére: Máthé Miklós Laszton, Zemplén vármegye, u. p. Nagy-Mihály — küldendők.

MULATSÁG.

FARSANGI NAPTAR.

Január 7. A középiskolai ifjuság próbabálja.
Január 8. A szentjobbi r. kath. hitközség batyu-bálja a községháza termében.
Január 8. A réti népkör bálja a »Zöldfa«-ban.
Január 15. A nagyvárad munkás betegsegélyző pénztár mulatsága a »Zöldfa«-ban.
Január 15. Az ipartestület táncestélye.
Január 18. A joghallgatók bálja.
Január 21. A »Gyermekbarát egyesület« táncestélye.
Január 22. A »48-as Népkör« bálja.
Február 1. Katholikus kör bálja a Zöldfában.
Február 11. A »Gyermekbarát« jelmezestélye.
Február 5. A nagyvárad ev. ref. egyházközség táncvígalmá.

A katholikus kör bálja.

Még csak pár nappal ezelőtt is úgy látszott, hogy a farsangon igen kevés bál lesz, most azután napról-napra szaporodnak a bálók.

Tegnap ismét egy újabb bálról vettünk hírt, amely kétségkívül a farsangnak egyik nagy eseménye lesz. A katholikus kör választmánya u. i. elhatározta, hogy bált rendez a jövő hó első napján.

Ez a hír bizonyára igen sok helyen örömet okoz, hiszen köztudomásu dolog, hogy a kör báljai mindig a farsang legsikerültebb mulatságai voltak.

A bálnak az elnöke ifj. dr. Stettner István ügyvéd lesz, aki a rendező bizottságot most alakítja.

A rendező bizottságnak az első gyűlése a jövő hétfőn lesz, s a meghívókat is, valószínűleg már a jövő hét végén expedálni fogják.

A Réti Népkör bálja. Lázasan folyik a készülődés a réti népkörben a vasárnapi tervezett bál iránt. A körnek a vezetősége mindent elkövet a bál érdekében s úgy látszik, hogy ez sikerülni is fog, amennyiben a bálra igen sokan készülnek s így remény van, hogy a bál anyagilag is sikerül, ami tekintve azt, hogy a jövedelem fele részén szegény gyermekeket ruháznak fel, mindenesetre kívánatos dolog. A mulatság a »Zöldfa«-ban tartatik meg.

Táncestély Pecze-Szőllősen. A pecze-szőllősi Olvasó-egylet 1899. évi január 8-án az ugynevezett »Jégpince« helyiségében zártkörű táncvígalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. — Belépti díj 1 korona. Felülfizetések köszönettel vétetnek. Jó zenéről, valamint kitűnő ételek és italokról gondoskodva van.

Szerelmi kaland a jégpályán.

A napilapok egyikében nemrégiben a következő kis hirdetés látott napvilágot:

Hölgyek!

melyik intelligens és szellemes fiatal hölgyecske volna hajlandó egy ifju gentlemane barátságát elfogadni, a ki naponta hölgyét jégrevinné s így kellemes szórakozást hiztosítana. Főkellék, hogy az illető fiatal, szép és mollett legyen. Kezdő korecsolyázók is pályázhatnak, miután vezetni nagyon jól tudok. Leveleket »Mükoresolyázó« czimen Budapest főposta poste restante kérek.

A rózsaszín, égszínkék sárga s különböző színű elefántesont papirosra írott illatos levélkék egész halmaza feküdt már a posta poste-restante kaliczájának egyik rekeszében, amikor a »Mükoresolyázó« ifju gentlemannek eszébe jutott, hogy jó volna már a postára elfáradni.

Minden levélre volt két serocska válasz, a mely imigyen szólt:

»Tisztelt hölgyem!

Közelebbi megismerkedés céljából sziveskedjék holnap délután 4 órakor a városligeti nagy jégpálya éjszakai oldalán megjelenni. Ismertető jelnek kérem kameliából, kötött melyszokrot feltűző!

Mükoresolyázó.

Természetesen minden levélkében más más óra volt kitéve, s a virágok minden faja kikerült a melegágyakból, a pályázó ismeretlen hölgyek mellcsokrába.

Harmadik napra egy gyönyörű szép szőke fürtű, bogár fekete szemű 16—17 évesnek látszó fiatal molett leányka s egy pelyhedző állu 24 évesnek látszó ifju bravuros ügyességgel körözött a városligeti jégpálya éjszakai oldalán. Kart karba fogva siklottak végig a jégpálya sima tükrén, s a mikor a leányka pihegő kebelével pihent meg egy székben, a pelyhedző állu ifju ábrándosan meresztette szemét reá s halk szavakat susogott fülébe, hogy mit, azt csak ők tudták. Az érdekes fiatal pár ettől a naptól kezdve naponta megjelent a nagy jégpályán s nem egy irigye akadt a pelypedző állu fiatal embernek, a ki szívesen cserélte volna fel vele sorsát.

Egész udvar képződött körülöttünk, a melynek közepén vidáman siklottak tovább a férfi és nő-társaság legnagyobb gyönyörére. Ha megessék, hogy elkéstek s nem a szokott órában jelentek meg, mindenki kereste őket.

Történt pedig három nappal ezelőtt, hogy a szőke fürtű, bogárszemű molett leányka s a pelyhedző állu ifju nem mutatkoztak a jégen s ugyanez történt tegnapelőtt és tegnap is. Senki sem tudta megmagyarázni a hirtelen eltűnés okát. Az arany ifjuság, a mely rajongott a szép leányért s titkos imádójává szegődött, hosszú órával járt-kelt a jégpályán.

Tegnap délelőtt egy kétségbeesett apa, H. magánhivatalnok rohant a rendőrséghez s izgatottan jelentette be, hogy »Margitka« nevű leánya, a ki Budapesten született s a ki a múlt év márczius havában látta még csak a 17-ik tavasz rügyezését s a kinek haja szőke, szemei bogárfeketéek, termete molett, tegnapelőtt délután bársony szoknyában, rövid téli kabátban fehér prémmel díszítve s ugyanily prém-muffal kezében hagyta el a szülői házat, hogy a jégre megy. A kisleány azóta nem tért vissza, kéri tehát a rendőrséget, hogyha segélyére lenne leánya fölkeresésében. Megjegyezte, hogy ezt a dolgot a legnagyobb titokban őhajtja tartani, ne hogy kis leánya jó hírűvé csorba essék.

Ugyancsak tegnap este egy öreg anyóka jelentkezett az inspekciós tisztviselőnél s előadja, hogy szobaur, a ki soha sem maradt el éjszakának idején, tegnapelőtt óta nem jött haza lakására. Pedig hát K. ur, a ki egy előkelő erdélyi család sarja, igen szolid ember s még sohasem maradt el s így attól fél, hogy baja esett, Nationáléját így diktálta jegyzőkönyvbe az anyóka. Neve: K. Gy., született: Kolozsváron, foglalkozása: egyetemi hallgató, termete: nyulánk, haja: gesztenye barna, szemei: kék, arca: kerek, bajusza: pelyhedző, fogai: épek, különös ismertető jele: jól tánczol és koresolyázik.

A két különös eltűnési eset valami összefüggésben látszott lenni a kémkedő s gyanakvó rendőrség előtt, s kezdtek fürkészni és kutatni az összefüggést. Nem sokáig kellett kutatniok, mert a fiatal ember lakásán egy illatos levélkét találtak a következő aláírással »az ön Margitkája.«

Most már tisztában voltak vele, hogy K. ur és »Margitka« rejtélyes eltűnése többé nem rejtély.

Elküldtek Margitka édes atyjáért s közölték vele a felledezőst. Margitka édes atya nem tartotta kizártnak, hogy leánykáját a fiatal ember szöktette meg. Táviratoztak rögtön a kolozsvári rendőrkapitányságnak s a pelyhedző állu fiatal ember édes atyjának is. H. ur, a papa pedig egy detektív társaságában tegnap este hirtelen elutazott a Kolozsvárra induló vonattal.

Az esetnek biztosan folytatása lesz, de azt hisszük, hogy csak két szűkebb családi körben.

Igazságszolgáltatás.

Pör a főváros és a katonaság között. A Károly-kaszárnya épületét még 1897. év nov. hóban át kellett volna adnia a katonaságnak a főváros részére; ez azonban csak 1898. novemberben történt meg. Nagyobb baj ennél az, hogy a katonaság az 1897. évi november hónapban is bérbeadta a Károly-kaszárnyabeli boltokat s a bérösszeget nem akarta átadni a fővárosnak, noha e végett föl is szólították. Most a tanács elhatározta, hogy ha más módon nem fizet a katonaság, pört indít a mintegy 50,000 frtra rugó boltbérek átadása iránt. Tegnap ebben bizalmas természetű értekezlet volt, Matuska Alajos polgármesternél, melyben néhány fővárosi bizottsági tagon kívül Toldy József tisztii főügyész és Lampl Hugó főszámvevő is részt vett. Az értekezletről jelentést tesznek a tanácsnak.

Verhovay Adolf Gyula családi bűnpöre. Egy kórházi szolga, Verhovay Adolf Gyula bűnpörét tárgyalta a tábla, Burg bíró előadása alapján. Verhovay a zsidó kórháznál volt alkalmazva és nyakára hágván elsején a fizetésének, azon töprengedett, miképen lehetne valahogyan pénzre teremteti. Csakhamar rájött, hogy Decsinyi Frigyes droguistánál bitele van a zsidó kórháznak és elhatározta, hogy megrendelést tesz a cégénél viaszokra. Kért is 30 frt ára viaszot, amit meg is kapott a cégtől. Amint megérkezett a viasz, rögtön tuladott rajta. A cég kérte a pénzt a viaszért nemsokára, mire Verhovay hosszabb levelet írt Decsinyiéknek, hogy nincs szándékában most fizetni és a levél alá ezt írta: *Önök egy büntárs.* A budapesti büntető törvényszéknél Decsinyi feljelentést tett ellene család és becsületsértés miatt s a törvényszék 3 havi fogházra és kétszer 10 frt pénzbüntetésre ítélte Verhovay Adolf Gyulát. A királyi táblának ma néhány adatra lévén szüksége, ami a bűnpörre világot vet, elhatározta, hogy ítéletet nem hoz, de a bűnpör aktáit rendkívüli küldi vissza a törvényszékhez s a bűnpört majd a kiegészített adatok alapján fogja tárgyalni.

A gyermekkinzás vádja alatt. Sokan vannak szegény kis Hannelek, mostoha gyermekei a sorsnak, kik homlokukon szülejük bűnének bélyegével születtek és testükön botütések nyomaival térnek a korai sírba. Egy ilyen szerencsétlen öt éves gyermek árnyéka kísértett ma a törvényteremben az édesanyát vádolta az ügyészség azzal, hogy ütötte-verte, kizozta, míg elpusztult. *Horváth Kikta* Istvánénak hívják az asszonyt s az áldozat törvénytelen gyermeke volt. A rendőrorvos meg is vizsgálta a gyermeket: egész teste tele volt ütések nyomaival, de határozott bántalmazást nem lehetett rajta konstatálni. Az anya másnap orvoshoz vitte a gyermeket, mert tüdőhurutban szenvedett. Az orvos is észrevette a botütések nyomait, azt is látta, hogy a kis Margit feltűnően félnék, esenevésztestű gyermek, akit bizonyára elhanyagoltak otthon, de gyanu nem ébredt föl benne. Október 4-én este újra hívták a gyermekhez az orvost. A kis Margit ágyban feküdt rendkívül magas lázzal, a tüdőhurut halálos tünetei közt. Hajnalban a kis leány meghalt. A szomszédok, akik gyakran látták, hogy Horváthné üti-verte a gyermeket, gyanakodni kezdtek és a halottkém is ütések nyomait konstatálta a kis halott testén. Ez adatok alapján tette meg az ügyészség vádját Horváthné ellen, hogy halálra kizozta törvénytelen gyermekét. Ebben az ügyben ma volt a végtárgyalás a budapesti büntető-törvényszékén Czárán István elnöklésével. Az asszony mindent tagadott, a szomszédok sem tudtak pozitív adatokat bűnösségére és így a bíróság kénytelen volt felmentő ítéletet hozni.

A nagyvárad kir. tábla elintézt ügyei.

Előadó: *Pognár Dénes.*

4157. Vass Mihály levéltitok megsértése — h. hagyva.

4158. Dancz Juon s. t. lopás — részben megvált.

4239. Juhász Sándor lopás — rendelet.

4220. Dobi Lajos s. t. jogtalan elsajátítás — rendelet.

4242. Kolozsvári János lopás — feloldva.

4242. Török Gyula sikkasztás — helyben hagyva.

4243. Rosztár Péterné lopás — helyben hagyva.

4339. Jovanovits Palku s. t. testisértés — h. hagyva.

4344. Poszpischl Gusztáv sikkasztás — megváltoztatva.

4345. Özv. Farkas Antalné lopás — megváltoztatva.

4346. Farkas Volt magánlaksértés — részben megvált.

4395. Braun Adám magánlaksértés — helyben hagyva.

4420. G. Kovács János jogtalan elsajátítás — feloldva.

4514. Jónás Gábor s. t. lopás — részben megvált.

4515. Török Sándor lopás — részben megváltoztatva.

4535. Schvarcz Jakabné lopás — rendelet.

Előadó: *Fráter Imre.*

1823. id. Kovács János — Szilasi Mihály — h. hagyva.

1838. Oprea István — Blázs Mikula — h. hagyva.

2631. Milyó Mihály — Milyó Pál — részben megvált.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

1893. Frauer Raveka — Faur Anna — r. h. h. r. feloldva.

1909. B. Kis Imre — Bencsik István — feloldva.

Előadó: *Mariencescu Athanáz.*

2881. Bende Anna — Juhos István — h. hagyva.

2882. Almási Imre — Hajdu Zsófia — h. hagyva.

2832. Kiss Sándor — Pete Rozália — h. hagyva.

REGÉNY-CSARNOK.

SZERESS ÖRÖKKÉ.

Írta: *Buchanan Róbert.*

Angolból fordította: *Dr. N. Gy.*

32.

— Menjünk haza! mondá a lány remegve.
— Ne még aranyom! Igérd meg először, hogy együtt hagyjuk itt e helyet. En gazdag vagyok. Elmegyünk szebb, fényesebb országba, ahol boldogságunkban elfelejtjük ama borus napokat, melyeket e szomorú helyen töltöttünk.

— Nem, nem szomorú, — felelé a lány — hisz én oly boldog voltam itt. Nem maradhatok itt minálunk?

— Az nem lehet Mabel. Rövid időn men-nem kell, te pedig nem hagyhatok elmennem egyedül.

— Beszélni fogok atyámmal — mondá a leány. El fogom mondani neki, hogy te szeretsz engem s el akarsz venni feleségül.

— Miért avatnád be titkunkba? — kérdé az ifju türelmetlenül. Hiszen te nagy leány vagy és magad ura. Nem tartozol vele, hisz nem vagy a véréből való.

Mabel meglepetve tekintett rá.

— Atyám ő a szeretetnél fogva és ez több. Hálátlan lennék iránta, ha el felejténem őt és a többieket, a kik szeretnek engem, még ha éretted felejténem is el.

A kapitány újra karjaiba zárta a leányt.
— Azt szeretném, ha elfelejténél mindent, az egész világot érettem. Mik ők mind a mi szerelmünkhöz képest? Nekünk nem kell semmi más, mint mi. Te az enyém vagy Isten, ember ellenére is!

De a lány halványan emelkedett föl kibontakozván karjaiból. Volt valami modorában, szavaiban, tekintetében, a mi elrémítette.

— Hadd menjek én haza, Fülöp — mondá a lány.

— Mabel, haragszol? — kiáltá a férfi, megragadva kezét.

— Bosszankodom, nem haragszom. Néha, mikor ilyeneket mondasz, — bánom, hogy valaha találkoztunk. Aztán te megvted Isten áldását, mely nélkül a mi szerelmünk gonosz dolog.

— Gyermekek vagy! — kiáltá a férfi. — Nem ismered a világot. Ha szeretnél igazán, biznál bennem, Mabel s nem lenne egyéb vezetőre szükséged.

A lány elfordult tőle, szemeit könnyek homályosították el. Csöndben haladtak egymás mellett. Akármilyen egyszerű volt is a lány, lehetetlen volt észre nem venni, hogy szerelmében volt valami kétségbeesés, hogy nem becsüli őt eléggé. Egy szót se szólott arról, hogy széntségre lenne szükség, mielőtt egymáséi lennének örökre.

A férfi busan nézett rá, aztán szeliden így szólt:

— Tudom, hogy nem vagyok méltó rád. Életem viharos és gonosz volt, nem hiszek se Istenben, se emberben. De szerelmed megváltana, Mabel! Ha megtagadod tőlem elmegyek s akkor igazán nem bánom, akármilyen lesz velem.

— Miért beszélsz így? Hiszen mondtam, hogy szeretlek.

— De nem úgy mint én, örülni, vakmerően. Te oly hideg, oly számító vagy és soha nem bízol bennem!

— Nem bízom benned, ha ily gonoszul beszélsz, — felelé a lány. — Ha életed rossz volt, csak egy dolog segíthet ezen, a bűnbánat, a hit Istenben.

— Miért prédikálsz nekem? Mondom, hogy szeretlek s hogy szerelmed jóvá tehet. Ha igazán szeretnél, elfelejtenél mindent s követnél félelem s kérés nélkül.

— Meghálnék érted Fülöp.

— Meghálnál értem? — felelé hitetlenül

— Nem akarom én, hogy meghal, hanem hogy élj érettem. Én nem telepedhetem meg egy helyen, mint a többi emberek. Az én helyem ott van künn a vad tengeren, a hol a papok nem vetnek árnyékot, minden vidám, minden szabad. Ha társam lennél, nem kellene nekem semmi egyéb; elég áldás lenne nekem a te szerelmed, kedvesem; nem nézném én az eget, hanem a te édes arcodat.

A leány megállott s kezét nyújtott neki:

— Isten veled, atyám vár reám!

— Mabel, nincs egyéb mondani valód?

— Most nincs, Fülöp.

— Hadd menjek én is haza veled.

— Jobb szeretnék most magam menni.

Szeretnék gondolkodni és imádkozni.

— Imádkozni? Eh ugyan minnek?

— Szeretném, ha te is imádkoznál, —

mondá csendesen; — mert én reszketek mindkettőnkért, ha meggondolom mindazt, a mit mondottál. Isten veled drágám!

Arcza, bár könny borította, ragyogó volt, mint a könyörület és irgalom angyaláé. De a férfi bosszusan fordult el tőle, a hogy ő nevezte babonáságáért.

Vanderdecken magára maradt. A nap lemenőben volt a homok-dombok mögött, hatalmas világot árasztva utoljára. A tenger fővénye, mint barna arany csillogott, a sós tócsák itt és ott bíborban és smaragdzöldben pompáztak, a tenger vize benn gyöngéden piroslott, kivéve néhány amethyst és sötétzöld foltot. Vanderdecken láthatólag gondolatokba merülve vándorolt, háttal a városnak, míg el nem érte a földnyulványt, a honnan Reilly Antal csónakra szállott, hogy Mabelt a hajótörésből kimentse.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Hófúvás.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)
Igló mellett a kassa-óderbergi vonat a hófúvásban elakadt.

A hírlapíróknak.

Budapest, január 4. (Saj. tud. táv.)
A n d r á s s y Dénes gróf a hírlapírók nyugdíjintézetének 10,000 frtot adományozott.

Szerencsés nyerő.

Budapest, január 4. (Saját tud. táv.)

Az ujságírók sorsjátékának mai huzásán a főnyereményt 8753—34 számmal egy törvényszéki díj n o k nyerte meg.

A Filippi szigetéről.

Washington, jun. 4. O t i s tábornok azt táviratozza Manilából, hogy Ilóilóban Miller tábornok a helyzet ura, de a felkelők ellen csak a legvégső esetben fog erőhatalommal eljárni. (Magy. Táv. Ir.)

Kinai-ügy.

London, január 4. Beresford lord, befejezván a kínai kikötőkben tett körutját, Kantonból ide érkezett. A hongkongi kereskedelmi kamara gyűlésén Beresford beszédet tartott, amelyben pártolta Angliának Németországgal, Amerikával és Japánnal való együtt működését a nyílt ajtó politikája érdekében. Ez legbiztosabb alapja Kína integritásának. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági szakfelolvasások. A »Bihar-megyei gazdasági egyesület« az elmúlt évben a megye nagyobb községeiben népszerű felolvasásokat tartottak a gazdaság köréből. Az elért szép sikeren felbuzdulva, az egyesület a folyó 1899. évben is fog ilyen tanulságos előadásokat tartani és pedig a következő sorrendben:

Január 12-én B.-Diószegen,

- » 19-én Szalárdon,
- » 22-én Sarkadon,
- » 22-én Nagy-Létán,
- » 24-én Érmihályfalván,
- » 26-án Komádiban,
- » 29-én Mező-Telegden.

Február 2-án Bihar-Tordán,

- » 5-én Mező-Keresztesen.

Házalás osztrák cipőkkel. Tegnap délelőtt küldöttségileg tisztelgett *Halmos János* budapesti polgármesternél a budapesti cipészipartestület s mint sérelmes tény elmondta a szónokuk, hogy az ausztriai, főleg Bécs környékbeli cipőgyárak az egész Magyarországot elárasztják selejtes lábbelikkal. Az elárasztás pedig *házalás* útján történik, holott ez ruházati kész cikkekkel nincs is megengedve. Kéri a visszaság megszüntetését s ekként a magyar ipar megedzését. A polgármester megígérte, hogy a saját hatáskörébe mindent megtesz az igazságos és méltányos kérelem teljesítése végett.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1898. január hó 3-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 9.50—9.80. Kétszeres buza 7.80—8.30. Rozs 7.60—7.90. Arpa 5.30—5.60. Zab 5.20—5.40. Tengeri: 4.20—4.50. Borsó 16.—. Lenese 18.—. Bab 7.—. Köleskása 12.—. Burgonya 2.20. 100 kiló lángliszt 16.50, zsemlyelisz 15.50, fehérkenyér liszt 14.50, barnakenyér liszt 13.—, széna fuvarral 2.10, szalma 0.70 Szalonna 64.—, 6 kiló zsup-szalma —06, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. bikkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.40. 100 kiló marhahús 48.—, öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 46.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —40. Pálinka —32, Szilva pálinka —80. Szesz 1.—. 1 mm. kőszó 10.70, nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 33.—, szappan 24.—, birka gyapju —, magyar gyapju —, Egy hektoliter ó-bor 33.—, uj bor 24.—, mész 1.—, kemény faszén 1.70. puha faszén 1.50, kendermag 9.80. köles 5.60 repeze —, dió 18.—, mogyoró 16.—, aszalt

szilva 16.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 10, szalonna 66, sertéshus 52, juh-hus 34, veres hagyma 7, fog-hagyma 26, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 14. Egy liter kőolaj 20. 1 mm. bükköny —, 1 mm. luczernamag —. 1 mm. lóhere —, 1 mm. burgondi —.

Forgalmi kimutatás 1898. évi január 3-ról Tiszta buza körülbelül 500 hltr, kétszeres buza 200 hltr, rozs 400 hltr, árpa 150 hltr. zab 150 hltr, tengeri 600 hltr, burgonya 600, hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 140 drb, félhizott 190, sovány 300, süldő 400, malac: 600, hizott marha 22, jármás ökör 400, fejős tehén 260, borju 236, bivaly 4, juh és kecske 25, ló 330.

Marha ártáblázat 1898. január 3-ról Egy pár első rendű jármás ökör 285—318, egy pár másodrendű jármás ökör 185—280, egy pár harmadrendű jármás ökör 115—175, 1 pár fejős tehén 84—180. 1 drb.vágó ökör 250 kgr. 63—83. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 43—65, 1 drb. veres borju 12—18, 1 drb. fél éves borju 16—23, 1 drb egy éves borju 22—32, két éves borju 31—56. 1 pár hizott sertés 44—78, 1 pár fél éves 21—25 1 pár egy éves sertés 34—54, 1 pár két éves sertés 55—76, egy drb igás ló 45—80, 1 pár ökrbőr 16—21, 1 pár tehénbőr 12—16, 1 pár borjubőr 5—8, 1 pár lóbor 6—10.

Reich Jenő Társas

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántúl« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, január 4.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	— — — — —	9.70
Uj tengeri	— — — — —	4.93
Rozs őszre	— — — — —	8.25
Zab őszre	— — — — —	5.86
Tengeri augusztusra	— — — — —	—
Buza októberre	— — — — —	—

Értéktőzsde.

Budapest, január 4.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	— — — — —	363.—
Magyar hitel	— — — — —	391.25
Államvasut	— — — — —	364.—
Rimamurányi	— — — — —	228.—
Magyar jelzálog	— — — — —	293.80
Salgótarjáni	— — — — —	604.—
Wagon-kölcsön	— — — — —	282.25
Villamos vasut	— — — — —	279.50
Magyar leszámítoló	— — — — —	353.25
Iparbank	— — — — —	104.25
Budapest közuti	— — — — —	866.50
Kereskedelmi	— — — — —	1011.50
Déli vasut	— — — — —	78.—

B é c s, január 4.

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	— — — — —	363.78
Magyar hitel	— — — — —	392.—
Államvasut	— — — — —	364.1/2
Birodalmi márka	— — — — —	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. január 4-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	120.25
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10%	— — — — —	119.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	96.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	100.20
Hórvát-szlavón földterhermentési kötvény	— — — — —	97.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	153.—
Tiszabábályozó és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	138.—
Osztrák járdék papirban	— — — — —	101.50
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	101.30
Osztrák korona járdék	— — — — —	101.75
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	935.—
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	391.—
Osztrák hitelintézeti részevény	— — — — —	362.60
Osztrák-magyar államvasuti részevény	— — — — —	363.60
20 frankos arany (Napoleond'or)	— — — — —	365.25
Német birodalmi márka	— — — — —	58.90
London vista	— — — — —	120.45
Párisi vista	— — — — —	47.70
20 márkás arany	— — — — —	11.79

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva ér.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	† 1 17	† 6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Elesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány ér.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
Nagyvárad ér.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta—Vértés ind.	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad ér.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	M.-Pályi >	5 47	1 30
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	6 03	1 48
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 18	2 05
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 40	2 29
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta—Vértés ér.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 56	3 21	4 56	2 50	Sáránd—Derecske—Derecske—Sáránd.					
Sáp >	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 04
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd ér.	6 20	09 12
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36						
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03						
Nagykátá >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—						
Budapest ér.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár ér.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 37
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 04
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 0 —	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad ér.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán >	11 46	† 5 57	9 37	Kötegyán >	† 7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest. Dobrest—Szombatság-Rogoz.							
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Nánhegyesel >	† 6 34	† 8 21	Nánhegyesel >	† 4 32	† 4 46		
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest ér.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz ér.	4 56	7 17		
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad ér.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma.				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40	Gyoma ind.	3 40	2 40	
V.-Velence >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	† 4 42	† 2 43	Ósi >	6 08	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 48	Déva-Ványa >	4 37	3 48	
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 22	Körös-Ladány >	5 13	4 22	
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 53	Szeghalom >	5 40	4 53	
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	† 5 58	† 4 15	Körös-szeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 34	Vésztő >	6 12	5 34	
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 10	† 4 27	Szakál >	7 39	4 05	Kót >	6 38	6 03	Kót >	6 38	6 03	
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	† 6 19	† 4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 29	Iráz >	6 52	6 29	
Magyar-Cséke >	6 50	† 5 —	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 08	Komádi >	7 10	7 08	
Dusesd >	† 7 05	† 5 12	Gyanta >	6 56	† 5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13	Nagy-tóti >	7 22	7 13	
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Hollód >	7 10	5 34	Kót >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 43	Sakál >	7 48	7 43	
Hollód >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztő >	9 44	5 32	Körös-szeg >	8 11	8 12	Körös-szeg >	8 11	8 12	
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	† 7 55	† 6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33	Gyires >	8 33	8 33	
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	† 8 07	6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53	Uj-Palota >	8 47	8 53	
Borz >	† 8 53	† 6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 03	7 21	Ósi >	9 03	9 12	Ósi >	9 03	9 12	
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	† 7 33	Gyoma ér.	12 45	8 06	Nagyvárad ér.	9 20	9 30	Nagyvárad ér.	9 20	9 30	
Sonkolyos >	† 9 18	† 7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva Érmihályfalva—Nagyvárad.									
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	† 8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33				
Szudrics >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	† 8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24				
Lunka-Rézbánya >	10 56	† 8 21	V.-Velence >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 22				
Vaskóh ér.	11 12	8 49	Nagyvárad ér.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykátá >	6 27	7 32				
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.		Vegyes v.	Vegyes v.		Vegyes v.	Vegyes v.			
Székelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 33				
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24				
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 06	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 22				
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykátá >	6 27	7 32				
Margitta ér.	11 28	9 16	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 03				
								Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
								Vegyes v.				Vegyes v.			
								Nagyvárad ind.				Érmihályfalva ind.			
								B.-Püspöki >				Érselind >			
								Bihar >				Székelyhid >			
								Paptamási >				Nagykátá >			
								Gyapoly >				B.-Diószeg >			
								B.-Diószeg >				Gyapoly >			
								Nagykátá >				Paptamási >			
								Székelyhid >				Bihar >			
								Érselind >				B.-Püspöki >			
								Érmihályfalva ér.				Nagyvárad ér.			

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelenti.

feltételes megálló helyek.

Nyomott lap tulajdonos: Szent-László-nyomda részvénytársaság nyomdájában Nagyváradon.